

ФИНАНСОВО СПОРАЗУМЕНИЕ¹⁰

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу, ще бъде изпълнявана и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в това Споразумение. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, посочена в чл.1 по-долу ще бъде изпълнявана, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и СТРАНАТА-ПОЛУЧАТЕЛ, и допълнена от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата: **BG 2006/018-343**

Заглавие: **Национална програма ФАР за България за 2006 (Част II)**
(140,554 млн евро)

Срок на действие: **До 30 ноември 2008**

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **140,554 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

¹⁰ Финансовото Споразумение има следната структура: 1. начален документ, съдържащ информация за страната, стойността на помощта и лицето, упълномощено да подпише 2. Рамково споразумение вкл Анекс А и Анекс Б, Анекс В – Специални условия /текстът на приетото финансово предложение, от Описание и цели нататък и Анекс Г “Прозрачност/публичност/.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2008 г.** при условията на това Споразумение. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена дотогава, ще бъде анулирана.

Крайният срок за изпълнение на договорите е **30 ноември 2009 г.**² КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно удължаване на периода на договаряне или на срока за изпълнение на договорите, при условие че това е поискано в разумен срок и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Разплащането на средствата може да продължи в срок до 12 месеца след крайния срок за изпълнение на договорите, с цел да бъдат покрити задължения, свързани с изпълнението на договорите, сключени по програмата. Настоящото Споразумение престава да бъде в сила с изтичането на срока за разплащане на ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 - АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, следва да се изпраща както следва:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия
ул. "Московска" № 9
ПК 668
1000 София
България

Тел: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Любомир Дацов
Заместник министър на финансите
ул. "Раковски" № 102
1040 София
България

² Трябва да бъде осигурено съответствие между основния текст на ФП (1ва стр.) и на ФМ (1^{ва} стр., както и в раздел "Мерки по изпълнението"). Крайният срок за договаряте и крайният срок за изпълнение на договорите трябва да съответстват на посочените по-горе текстове.

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ

Настоящото Споразумение е съставено в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Настоящото Споразумение влиза в сила на датата, на която бъде подписано и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от това Споразумение.

Изготвено в София

Изготвено в София

Дата, 19.01.2007

Дата, 19.01.2007

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

За ОБЩНОСТТА

г-н Любомир Дацов
Заместник министър на финансите
и Национален координатор на помощта

г-н Майкъл Хъмфрис
Ръководител на Представителството
на Европейската Комисия в България

Приложения:

- 1 Рамково споразумение (с неговите Приложения А и Б)
- 2 Специални условия (Приложение В)
- 3 Прозрачност и публичност (Приложение Г)

ПРИЛОЖЕНИЕ „В”
КЪМ ФИНАНСОВОТО СПОРАЗУМЕНИЕ
ПО НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА (ЧАСТ II) ЗА БЪЛГАРИЯ ЗА 2006 г.

1. ЦЕЛИ И ОПИСАНИЕ

Национална програма ФАР 2006 беше разработена в съответствие с 6-те основни приоритета, заложен в Многогодишния програмен документ 2004 – 2006. Част II е концентрирана върху 10 от 12-те секторни цели:

	Цели в Националната програма
<i>Цел 01</i>	Политически критерии
<i>Цел 02</i>	Вътрешен пазар и икономически критерии
<i>Цел 03</i>	Земеделие
<i>Цел 04</i>	Транспорт
<i>Цел 05</i>	Заетост, социална политика и образование
<i>Цел 06</i>	Енергетика
<i>Цел 07</i>	Околна среда
<i>Цел 08</i>	Правосъдие и вътрешни работи
<i>Цел 09</i>	Митници и финанси
<i>Цел 10</i>	Административна реформа и капацитет
<i>Цел 11</i>	Икономическо и социално сближаване
<i>Цел 12</i>	Програми и агенции на ЕК, Инструмент за подготовка на проекти

Кратките описания¹¹ на отделните проекти, групирани в рамките на изброените секторни цели, са както следва:

¹¹ Описанията са индикативни, някои от детайлите може да се променят.

Цел 1: Политически критерии

BG 2006/018-343.01.01: Деинституционализация чрез развитие на услуги в общността за рискови групи	
Продължителност / Фаза	2004-2006 / Година 3
Туининг	не
Бюджет по ФАР	6,525 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на труда и социалната политика

Целта на този проект е да подкрепи реформата, насочена към подобряване благосъстоянието на децата, а така също и реформата в областта на психичното-здравеопазване. Проектът предвижда създаването и развитието на услуги в общността. Насочен е към различни категории уязвими хора, включващи деца и семейства в риск, възрастни хора с психични разстройства и хора на пенсионна възраст и ще се осъществява чрез подбор на проекти, представени от съответните институции.

BG 2006/018-343.01.02: Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство

Продължителност / 2004-2006 / Година 3

Фаза

Туининг

не

Бюджет по ФАР

10.982 млн. евро

Изпълнителна

ЦЗФД

агенция

Целта на проекта е да се осигури систематично подобряване състоянието на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство чрез прилагането на специфични мерки по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните проблеми и създаване на институционална система на всички нива. Проектът се фокусира върху:

- улесняване достъпа до интегрирано образование и публична инфраструктура за малцинства в неравностойно положение, със специален фокус върху ромското малцинство;
- подобряване на взаимодействието между малцинствата в неравностойно положение и централната/местна публична администрация, както и със структури на полицията;
- създаване на условия за социална интеграция на младите роми чрез участието им във висшето образование;
- подобряване на материалната база на избрани детски градини и училища с етнически смесени класове;
- подобрен здравен статус на ромите чрез предоставянето на услуги в областта на превантивното здравеопазване, насърчаване на здравеопазването и здравното обучение;
- подобряване на социалната интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение чрез подобряване на съществуващата публична инфраструктура и мерки за легализация на сгради;

- и изграждане на устойчив административен капацитет за управление в бъдеще на проекти в сферата на социалното сближаване.

Цел 2: Вътрешен пазар и икономически критерии

BG 2006/018-343.02.01: По-нататъшно развитие на Националната система за оценка на съответствието и метрологичната инфраструктура	
Продължителност / Фаза	<i>2005-2006 / Година 2</i>
Туининг	<i>не</i>
Бюджет по ФАР	<i>5.243 млн.евро</i>
Изпълнителна агенция	<i>ЦЗФД</i>

Глава 1 “Свободно движение на стоки” включва “Законова метрология и пре-паketирани продукти” и „Директиви за нов подход”, които изискват усилията да бъдат фокусирани предимно към мерки за транспониране и прилагане на законодателство.

В тази връзка проектът е насочен към осигуряване на адекватни и надеждни услуги, насочени към българската индустрия и съответната защита и безопасност на обществото посредством:

- укрепване на административния и технически капацитет в рамките на институционалната инфраструктура, ангажирана с националната система за оценка на съответствието, включваща фундаменталните и законови метрологични институции, наблюдението на националния пазар, съответните институции и акредитационната система по отношение на изпълнението на основните стратегически документи, законодателството свързано с новия подход и прилагането на практиките на ЕС;
- осигуряване и обмен на информация в областта на оценка на съответствието чрез изграждане на съвременна информационна система за управление, която ще обслужва дейностите на институционалните звена, включително и националното лице за контакт за икономическите оператори, предлагащи услуги по електронен път.

BG 2006/018-343.02.02: Създаване на мрежа от консултантски центрове в системата на националната занаятчийска камара	
Продължителност / Фаза	<i>2006</i>
Туининг	<i>не</i>
Бюджет по ФАР	<i>1.075 млн.евро</i>
Изпълнителна агенция	<i>Министерство на икономиката и енергетиката</i>

Проектът е насочен към укрепване и развитие на капацитета на регионалните занаятчийски камари (РЗК) и Националната занаятчийска камара (НЗК) за предоставяне на консултантски услуги. Създаването на Мрежа от консултантски центрове ще

допринесе за подобряване на конкурентноспособността на предприятията в занаятчийския сектор. Консултантските услуги, предоставяни от висококвалифицирани специалисти, ще увеличат степента на осведоменост и познанието на целевата група по предприемачество и занаятчийство, следователно ще повишат и потенциала на човешките ресурси. Регионалното измерение на проекта, което се основава на правилното разпределение на консултантските центрове в цялата страна, ще допринесе за преодоляването на регионалните различия в занаятчийския сектор по отношение на достъпа до информация и висококвалифицирана експертна помощ.

Цел 3: Земеделие

ВГ 2006/018-343.03.01: Подобряване на контрола на вътрешния пазар чрез сортоизпитване и контрол на семената, подобряване на фитосанитарния контрол и биологичното изпитване и привеждане на системата за преработка на отпадъци от животински произход в България в съответствие с изискванията на ЕС	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2004-2006 / Година 3</i>
<i>Туининг</i>	<i>не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>6.600 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да укрепи капацитета на Министерство на земеделието и горите /МЗГ/ и неговите структури за предприемане на действия по изпълнение на приоритетите за хармонизиране с изискванията на ЕС и за осъществяване на реформите, залегнали в последния вариант на „Партньорство за присъединяване” и „Националната програма за възприемане достиженията на правото на ЕС”.

Третата фаза ще се фокусира върху следните дейности:

- Построяването, в съответствие с изискванията на ЕС, на екарисаж с отделна линия за преработка на категория 3 животински суб-продукти, които не са предназначени за консумация от хора ;
- Доставка, инсталиране и пускане в експлоатация на оборудване за приемане, обработка и съхранение на материали категория 3 (за екарисажи и междинни пунктове);
- Доставка и инсталиране на почистващо и дезинфекционно оборудване за камиони, помещения, оборудване и контейнери;
- Доставка, инсталиране и пускане в експлоатация на оборудване за обработка на отпадни води, пречистване и топлогенериране за екарисажа;
- Доставка на специализирани транспортни средства и транспортни контейнери;
- Строителство на междинен пункт (събирателен пункт) за материали категория 1, категория 2 и категория 3;
- Осъществяване на инженерингови услуги за строителен надзор.

BG 2006/018-343.03.02: Хармонизиране и прилагане на законодателството – механизмите на Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството – и укрепване на административния капацитет на МЗГ за поемане на бъдещите отговорности	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2004-2006 / Година 3</i>
<i>Туининг</i>	<i>не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>0.965 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да разработи механизми за прилагане на политиките, основани на хармонизираното законодателство в сектор земеделие. Той е съсредоточен върху хармонизирането на правната рамка с широко участие на заинтересованите страни; осигуряване на функционирането на Общите организации на пазара за зърно в съответствие с изискванията; създаване на междубраншова асоциация на производителите на плодове и зеленчуци, въвеждане в действие на Общата политика в областта на рибарството, количествен и качествен контрол върху винарската и лозарска продукция, подобряване на производството на месо и мляко и подобряване на комуникативните умения.

Третата фаза е насочена към доставка на оборудване за лабораториите по мляко.

BG 2006/018-343.03.03: Равнопоставено участие на България на европейския пазар за зърно, базирано на подобро и прецизно сортоизпитване и системи за управление на качеството	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да – Туининг лайт</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.296 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да укрепи административния капацитет на ИАСАС (EAVTFISC) за сортоизпитване и семеконтрол чрез обучение и доставка на съвременен оборудване. Това ще осигури надеждността на сортоизпитването и целия сертификационен процес, което от своя страна ще гарантира качеството на семената и на произведения посевен материал в България. Очакваните резултати от реализирането на новия проект за укрепване на дейностите на агенцията са следните:

- Оборудвана е централната лаборатория на ИАСАС;
- Регионалните станции за сортоизпитване и контрол на семената са оборудвани с основните машини и аксесоари;
- Оборудван е отдел РХС в централния офис на ИАСАС;
- Експертите от отдели РХС и БСК са обучени в прилагане на тестовите процедури на ЕС.

BG 2006/018-343.03.04: Подобряване на системата за контрол на растителната защита и прилагане на изискванията на ЕС, свързани с фитосанитарния контрол върху карантинни организми, биологичните изпитвания, оторизация и контрол на продуктите за растителна защита	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да – Туининг лайт</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.619 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да се засили капацитета на Националната служба за растителна защита към Министерство на земеделието и горите (МЗГ) да изпълнява изискванията на ЕС, свързани с контрола върху карантинните организми, да прилага биологично изпитване и сертифициране и контрол върху продуктите за растителна защита, базирани на добрите практики за опазване на околната среда, с цел намаляване на потенциалните рискове за човешкото здраве и здравното състояние на животните, както и опазване на биоразнообразието и околната среда от неправилната употреба на продуктите за растителна защита.

Това ще позволи:

- осъществяване на ефективен контрол върху карантинните организми в съответствие с изискванията на ЕС;
- въвеждане на надеждни Анализи на риска от появата и разпространението на карантинни вредители;
- осъществяване на биологични изпитвания в съответствие с изискванията на стандартите на добрите практики за опазване на околната среда;
- качествен контрол върху приложението на продуктите за растителна защита.

BG 2006/018-343.03.05: Подобряване на контрола върху фуражните добавки и на лабораторната система за диагностика и контрол на здравното състояние на животните	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да – Туининг лайт</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.100 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да подобри контрола върху фуражните и хранителните добавки и замърсителите в областта на безопасността на фуражите, веригата за безопасност на храните, замърсяването на околната среда и защитата на интересите на потребителите, както и подобряване на здравеопазването и здравословното състояние на животните. Това ще бъде постигнато чрез два подпроекта:

- Подкрепа на Националната служба по зърното и фуражите за практическото приложение на контрола (инспекции и химически анализи) на храните за животни, в съответствие с Регламент 882/2004, Регламент 1831/2003 и Регламент 183/2005;

- Увеличаване на капацитета за диагностика на лабораторната система за контрол на безопасността на фуражите и храните, с цел осигуряване доброто здравно състояние на животните във фермите, защита срещу замърсяване на околната среда и безопасност на ветеринарното здравеопазване на обществото.

Цел 4: Транспорт

BG 2006/018-343.04.01: Подобряване на ефикасността на системата за контрол на пътният транспорт	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2005-2006 / Година 2</i>
<i>Туининг</i>	<i>не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.200 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да се повиши нивото на безопасността по пътищата, да се подобри ефикасността на контрола в областта на пътният транспорт и защитата на околната среда, както и да се гарантира лоялна конкуренция между транспортните оператори. Чрез този проект в Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация” ще се разработи уеб базирана Информационна система и ще се достави оборудване (мобилни лаборатории) за проверки по пътищата, както и на проверки на дейностите, свързани с безопасността на пътният транспорт.

Цел 5: Заетост, социална политика и образование

BG 2006/018-343.05.01: Укрепване на капацитета на Агенцията за хора с увреждания за планирането и изпълнението на държавната политика за хора с увреждания	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.375 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>Министерство на труда и социалната политика</i>

Целта на този проект е да подобри разработването и прилагането на държавната политика за интеграция на хората с увреждания, като увеличи капацитета на Агенцията за хора с увреждания за анализиране, планиране и изпълнение на държавната политика, както и в процеса на координиране на съвместните усилия на всички заинтересовани институции, неправителствени организации и такива с нестопанска цел, както и в администрирането на процеса на изпълнение на национално, регионално и общинско ниво.

Цел 6: Енергетика

Няма проекти

Цел 7: Околна среда

BG 2006/018-343.06.01: Укрепване на административните структури за радиационна защита и безопасно използване на йонизацията при диагностика и терапия	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006 г.</i>
<i>Туининг</i>	<i>да</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>2.950 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да укрепи административните и институционални структури в сферата на здравеопазването в България по отношение на радиационната защита, намаляването на радиационното облъчване на населението съгласно изискванията на Директива 96/29 EURATOM за основните стандарти за безопасност и по отношение на защита на здравето на индивидите от йонизиращата радиация при използване ѝ в медицината съгласно изискванията на Директива 97/43 EURATOM, повишавайки нивото на медицинските услуги с цел постигане на по-добро качество на живот. Това ще допринесе за увеличаване на безопасността при използване на йонизираща радиация за медицински цели и ефективността при диагностиката на ранните ракови заболявания и тяхното лечение, както и за прилагане на политика за гарантиране на качеството в диагностичната радиология, ядрената медицина и радиотерапията, модернизиране и увеличаване активността на Дозиметричната лаборатория за вторични стандарти в съответствие с изискванията на ЕС.

BG 2006/018-343.06.02: Укрепване на капацитета на организациите, отговорни за лабораторните анализи в областта на околната среда	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006 г.</i>
<i>Туининг</i>	<i>не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>2.595 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Общата цел на този проект е да се подобри качеството на данните за околната среда главно чрез укрепване на капацитета на организациите, отговорни за лабораторните анализи на околната среда чрез закупуване на лабораторна техника.

BG 2006/018-343.06.03: Укрепване на мрежата за мониторинг на повърхностните води	
<i>Продължителност / Фаза</i>	<i>2006 г.</i>
<i>Туининг</i>	<i>да</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>3.925 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на проекта е укрепване на националните мониторингови системи за повърхностните води, чрез прилагане на адекватен контрол, както и използване на резултатите в процеса на подготовка и актуализиране на Програмата от мерки и плановете за управление на речните басейни за четирите басейнови дирекции в България. Този проект ще се реализира чрез туининг компонент и доставка.

Цел 8 : Правосъдие и вътрешни работи

BG 2006/018-343.07.01: Подпомагане на по-нататъшното изпълнение на Стратегията за реформа на българската съдебна система	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006 /</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>6.900 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да развие необходимия административен и съдебен капацитет за приемане, изпълнение и прилагане на европейското законодателство и да увеличи ползите от наличието на оперативна национална мрежа от ефективни и прозрачни информационни системи в областта на правосъдието.

Третата фаза е съсредоточена върху следните два под-проекта:

- „Подпомагане на създаването на инфраструктура за охрана на съдебната система и системата за защита на свидетелите в наказателните производства”: подобряване на инфраструктурата и на физическата охрана на съдебната система, както и създаване на ефективна система за защита на свидетелите в наказателните производства;
- „Подпомагане на изпълнението на Стратегията за реформа на съдебната система чрез въвеждане на Информационни технологии в съдебната система – трета фаза”: укрепване институционалния капацитет на българската съдебна система чрез: изработване и цялостно осъществяване на съвременните Информационни технологии в съдебната система – финансови, счетоводни, човешки ресурси, Инспекторат, електронно обучение по Информационни технологии за съдебната система, Централен електронен архив, международно наказателно и гражданско сътрудничество, охрана и изпълнение на концепциите за електронно правосъдие.

BG 2006/018-343.07.02: По-нататъшно укрепване на граничния контрол и управление на бъдещите външни граници на ЕС чрез модернизация на техническото оборудване, разработване на Централизирани информационни системи и въвеждане на най-добрите практики и стандарти на ЕС в областта на Граничния контрол	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2004 - 2006 / Трета година</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>10.800 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е ефикасен граничен контрол и управлението му според изискванията и стандартите на ЕС за охрана на външните граници, подобрени резултати от граничния контрол по отношение на противодействието на транс-граничната организираната престъпност, промяна в начина на работата на граничните полицейски офицери и подобрена информационна инфраструктура и комуникационна среда за нуждите на граничния контрол и миграционните системи. Целта на тази трета фаза е подобрение на техническото оборудване на българската гранична полиция и развитие на автоматизирани информационна система за граничен контрол в съответствие с допълнителните изисквания на ЕС за гранична охрана на външните граници; осъществяване на въздушно наблюдение на границите и постигане на пълна готовност за изпълнение на компенсаторни мерки в граничната зона на бъдещите вътрешни граници на ЕС.

BG 2006/018-343.07.03: Модернизиране на българската полиция и подобряване на нейната ефикасност	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2004 - 2006 / Трета година</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>2.300 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е елиминиране на обективните предпоставки, водещи до нарушение на човешките права в полицейската практика чрез подобряване на физическите условия в помещенията за задържане в Районните полицейски управления и полицейски пунктове и чрез насърчаване на по-доброто спазване на човешките права при полицейското задържане. Това ще включи продължаване на процеса на адаптация в съществуващите помещения за задържане в регионалните и местни полицейски звена в съответствие със стандартите на Европейския комитет за защита от изтезания и предоставяне на техническо оборудване за функционирането на специалния дом за настаняване на чужденци на територията на град Любимец (близо до българо-турската граница).

BG 2006/018-343.07.04: По-нататъшно укрепване на капацитета за извършване на експертизи за инспекция на местата на престъпленията	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.250 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Този проект има за цел укрепването на българската съдебна полиция и повишаване на нейния капацитет за събиране на доказателства от мястото на престъплението, тяхното съхраняване и предварително оценяване и възможност за правилното им използване в оперативната практика. Това включва въвеждането на ново техническо оборудване за събиране на доказателствен материал, подобряване на качеството на снимките и видео

филмите от мястото на престъплението, както и системата за съхраняването им и обучение на специалисти.

BG 2006/018-343.07.05: Подобряване на стандартите и практиките на полицейската дейност на местно ниво в България и повишаване на качеството на управлението ѝ	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.500 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е да повиши капацитета и модернизира българската полиция чрез развитие и въвеждане на най-добрите практики в съответствие с националните стандарти за полицейска дейност на местно ниво (нивото на Районните полицейски управления) и понататъшно изпълнение на модела на полиция в близост до обществеността на това ниво, базиран на най-добрите европейски практики.

BG 2006/018-343.07.06: Създаване и укрепване на национална система за подкрепа на жертвите на престъпленията	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>2.000 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е създаване и укрепване на Национална система за подпомагане на жертвите на престъпленията. Базирайки се на опита на водещите Страни-членки за обезщетение от държавата на жертвите на насилствени престъпления и други практики за подкрепа на жертвите, ще се изработи цялостна система с необходимите документи и производства и основните източници на информация за Централното звено и неговите местни структури. Обучението на състава ще се осигури чрез разработване на система за обучения на служителите в Централното звено и местните структури като се проведе ефективно обучение, базиращо се на опита на страните-членки за работа и подпомагане на жертвите на престъпленията и администриране на тяхното обезщетение от държавата. Един компонент на този проект цели изграждане на комуникационна система за информиране на обществеността за правата на жертвите, особено правото за обезщетение от държавата в някои от случаите, както и реда и начините за кандидатстване за такова обезщетение. Ще се отпечатат листовки и други материали, ще се създаде електронна страница, ще се проведе и кампания за информиране на обществеността; ще се въведат системи за Информационни технологии за съответните звена, занимаващи се с тези въпроси.

BG 2006/018-343.07.07: Подобрене на оперативния капацитет на състава на българската гранична полиция	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>3.645 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Този проект цели повишаване на ефективността на дейностите на състава на българската гранична полиция за пълното изпълнение на Шенгенските стандарти в областта на управлението на границите. Това включва подобряване на специализираното лично оборудване на състава на граничната полиция с цел да повиши нейния капацитет за гранични проверки и наблюдението на открито, както и противодействието на тероризма и контрабандата по море/реки.

BG 2006/018-343.07.08: Изграждане на цифрова радио-комуникационна система, включваща се в единната система (112) за обслужване и реакция на спешните повиквания за структурните звена на Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението” (НСПБЗН) по трасетата на европейските инфраструктурни коридори	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>5.250 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Този проект има за цел изграждането на цифрова радио-комуникационна система, одобрена от Европейския институт по стандартизация на телекомуникациите с цел достигане на общи европейски стандарти за обществена безопасност и охрана. Тази система работи в честотната лента 380 – 400 МХц. Тя ще бъде включена в бъдещата обща система (112), предназначена за реагиране на спешни повиквания в Република България по трасетата на европейските инфраструктурни коридори.

BG 2006/018-343.07.09: Укрепване на устойчивостта и ролята на пробационните служби	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2006</i>
<i>Туининг</i>	<i>Да</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>1.650 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на проекта е подпомагане на цялостното създаване и устойчиво изпълнение на пробационната политика в България в съответствие с най-добрите европейски практики. Този проект ще допринесе съществено за изграждането на капацитет за непрекъснато професионално обучение и развитие на състава на пробационните

служби, както и за развитието на области на ефективно взаимодействие с нарушителите за поемане на идентифицираните нужди и адресиране на различните видове нарушения, както и за изпълнението на една гъвкава система за пробация. Ще се предостави техническо оборудване и Информационна система за пробационните служби.

Цел 9: Митници и финанси

BG 2006/018-343.08.01: Укрепване на митническия контрол на бъдещите външни граници на ЕС и в областта на Общата земеделска политика	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2004 – 2006 Година 3</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>3.187 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е подобрене на ефикасността на митническия контрол на бъдещите външни граници на ЕС и повишаване на административния капацитет на митниците за бъдещото изпълнение на Общата земеделска политика. Той се фокусира върху повишаване на оперативния и административен капацитет на митническия контрол, модернизацията на специализираното техническо оборудване и подпомагане на българската митническа администрация /БМА/ в процеса на приемане на европейското законодателство за митниците и практиките в областта на Общата земеделска политика.

BG 2006/018-343.08.02: По-нататъшно разрастване на процеса на компютързация на българската митническа администрация и разработване на Национална система за управление на акцизите изцяло от митническата администрация	
<i>Продължителност/ Фаза</i>	<i>2004 – 2006 Година 3</i>
<i>Туининг</i>	<i>Не</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>3.450 млн. евро</i>
<i>Изпълнителна агенция</i>	<i>ЦЗФД</i>

Целта на този проект е компютързация на дейностите на митниците на национално ниво в съответствие с целите, идентифицирани в Стратегическите документи на Агенция „Митници” с цел да се отговори на критериите за членство съгласно Европейското законодателство и приложението му в сферата на акцизите и автоматизация на дейностите, които касаят управлението на акцизите.

Третата фаза е фокусирана върху разширяването на Системата за управление на акцизите (ЕМС.1), включваща и доставка на оборудване за ЕМС ИТ инфраструктура.

BG 2006/018-343.08.03: Хармонизиране на законодателството в данъчния сектор с правото на ЕС и укрепване на административния капацитет на Агенцията по приходите	
Продължителност/ Фаза	2004 – 2006/ Година 3
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	3.307 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е създаване на благоприятна бизнес-среда в страната, ясно и ефективно събиране и управление на приходите чрез хармонизиране на българското данъчно законодателство със законодателството на ЕС, и укрепване на административния капацитет на приходната администрация в процеса на присъединяване към Европейския съюз. Тази трета фаза е фокусирана върху изграждането и изпълнението на електронна система за управление на архива, както и нейната интеграция с информационната система на Агенцията по приходите с цел подобряване на процеса на въвеждане и обработване на данни, развитие на приложна софтуерна система за оценка на ефикасността на организацията, доставка на софтуерен продукт за електронните одити и разкриване на данъчните измами.

BG 2006/018-343.08.04: Устойчиво развитие на Националната статистическа система	
Продължителност/ Фаза	2006
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	2.310 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Проектът има за цел пълно интегриране на Националната статистическа система (НСС) с Европейската статистическа система (ЕСС). В тази втора фаза понататъшното развитие на НСС ще се извърши чрез:

- Реорганизация на регионалните структури на Националния статистически институт /НСИ/ с цел укрепване на административния капацитет във връзка с усвояване на Структурните фондове,
- Развитие на капацитета на Регионалните статистически бюра и НСИ да създават необходимите данни,
- Създаване на Стратегически база данни според новата хармонизирана регионална структура на НСИ във връзка с усвояването на Структурните фондове.

BG 2006/018-343.08.05: Подобрене на механизмите за координация, управление и изпълнение на Структурните инструменти на ЕС в България	
Продължителност/ Фаза	2006
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	2.000 млн. евро

Изпълнителна агенция	ЦЗФД
-----------------------------	-------------

Целта на този проект е подобряване на системите и схемите за по-добро управление, наблюдение и контрол на Структурните фондове в България и укрепване на капацитета на Централното координационно звено, Управляващите органи, Междинните звена и крайните бенефициенти, участващи в прилагането на Кохезионната политика на ЕС в България.

BG 2006/018-343.08.06: Компютързация на Агенция „Митници” съгласно законодателното развитие на ЕС в областта на електронните митници	
Продължителност/ Фаза	2006
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	2.625 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Този проект трябва да допринесе за компютързацията на митническите дейности съгласно стандартите на ЕС и изискванията на Агенция „Митници” за реализиране на опростена и базирана на електронен документооборот система за митниците и търговията, както и изпълнението на модела на управление за контрол на външните граници на ЕС. Ще се предостави софтуерно решение за международен обмен на данни за данъчните декларации, икономическите оператори и управлението на риска с цел подобряване ефективността от контрола срещу измамите, увеличаване на стокообмена и сигурност чрез взаимодействие с електронните системи за освобождаване на страните-членки.

Цел 10: Административна реформа и капацитет

BG 2006/018-343.09.01: Укрепване на капацитета на Комисията за координация на работата по борбата с корупцията за противодействие на корупцията в публичната администрация и правосъдието	
Продължителност / Фаза	2004-2006 / Година 3
Туининг	не
Бюджет по ФАР	2.075 мил. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е укрепване на капацитета на Комисията за координация на работата по борбата с корупцията и вътрешното звено във Висшия съдебен съвет (ВСС) (Комисията за противодействие на корупцията в правосъдието), за преодоляване на корупцията в администрацията и правосъдието. Проектът е насочен към подкрепа на комисията за подобряване на борбата с корупцията от страна на правоприлагащите органи чрез разработване на практическа програма по превенция на корупционните практики, етичен кодекс за служителите на Министерството на вътрешните работи и други целеви министерства и осигуряване на специализирано обучение и оборудване,

включително информационна система, за служителите, които директно са включени в борбата с корупцията.

BG 2006/018-343.09.02: : Подобряване предоставянето на услуги в средните и малки общини	
Продължителност / Фаза	2006
Туининг	не
Бюджет по ФАР	2.450 мил.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е развиване на ефикасни, прозрачни, съвременни и висококачествени административни услуги на местно ниво чрез:

- Повишено ниво на развитие в предоставянето на административни услуги,
- Концепция за взаимовръзката между потребителите, включително и система за обратна връзка, развита и реализирана в местните администрации,
- Разработване и пилотно въвеждане на механизми за ангажирането на всички заинтересовани страни в процеса за подобряване на предоставянето на административни услуги,
- Обновяване на оборудването на фронт-офисите и подобряване на работните условия.

BG 2006/018-343.09.03: Неразпределен пакет за институционално изграждане (II Част)	
Продължителност / Фаза	2006
Туининг	да
Бюджет по ФАР	2.0 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Този инструмент ще предостави съдействие за институционално изграждане чрез подкрепа (туининг, туининг-лайт или други форми на техническа помощ) за изпълнение на изискванията, отнасящи се до идентифицирани специфични, неотложни и непредвидени нужди. По-конкретно, този инструмент може да окаже подкрепа за приемане и прилагане на достиженията на европейското законодателство в конкретни области, където все още е нужно съдействие; укрепване на институционалния и оперативен капацитет на органите на публичната администрация; развитие на човешките ресурси в институциите на публичната администрация, отговорни за прилагане на законодателството на ЕС; подкрепа на реформата в публичната администрация и развитие на институциите, ангажирани в настоящето и бъдещото управление на фондовете от ЕС и на тези, отговорни за защитата на средствата от измами, други нередности и корупция. Използването на този инструмент подлежи на одобрение от Комисията.

BG 2006/018-343.09.04: Укрепване на капацитета на структурите на българското правителство за наблюдение и анализ на основните политики и разработване на съгласувани стратегически решения	
Продължителност / Фаза	2006
Туининг	да
Бюджет по ФАР	1.5 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е укрепване на капацитета за управление на политиките и вземане на решения от правителството на България, водещо до по-предсказуеми и координирани политики. Това ще допринесе за подобряване на капацитета на администрацията на Министерски съвет за:

- Предоставяне на задълбочени стратегически съвети и материално-техническа подкрепа на процеса за взимане на решения от правителството,
- Наблюдение върху изпълнение на приоритетите от програмата на правителството,
- Управление и координация на развитието на политиките на централно и местно ниво,

Това ще допринесе и за създаване на ефективна обратна връзка от регионалните администрации по отношение на въздействието на националните политики върху развитието на регионите.

Цел 11: Икономическо и социално сближаване

BG2006/018-343.10.01: Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта	
Продължителност / Фаза	2004-2006 / Година 3
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	10.525 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на труда и социалната политика

Целта на този проект, включващ основно грантова схема, е да ускори трансформирането на пазара на труда в България и процеса на адаптиране на системата на заетостта в посока изпълнение на Европейската стратегия за заетост и подготовката за присъединяване към ЕС.

Проектът е фокусиран върху:

- изграждане на ефективна система за анализ на нуждите на пазара на труда и насърчаване на по-ефективни активни политики на пазара на труда;
- разработване и осъществяване на ефективна стратегия и рамка за обучение през целия живот, включваща реформа в системата за професионално образование и обучение (системата за начално професионално образование и обучение и непрекъснато професионално обучение), както и по-нататъшно изпълнение на стратегията за обучение на възрастни.

BG2006/018-343.10.02: Подпомагане развитието на потенциала за регионален туризъм чрез подобряване на свързаната инфраструктура	
Продължителност / Фаза	2005-2006 / Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	8.880 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Проектът има за цел да се намалят регионалните различия и да се постигне устойчив регионален растеж посредством увеличаване потенциала на туристическия сектор и осигуряване на възможности за бизнес и по-високи доходи за местното население. Той се фокусира върху създаване на условия за насърчаване на инвестиции в райони с туристически потенциал чрез подобряване на достъпа до тях (пътна мрежа), водоснабдяването и канализацията. Предпочитание ще се отдава на проекти, които са насочени към райони, ясно разкриващи голям туристически потенциал и с точно обоснована нужда от подкрепа за развитие в двете области – пътна мрежа и водоснабдяване/канализация. В това отношение ще се насърчават приоритетно предложения, включващи целенасочено интегрирано въздействие и в двете области,.

BG2006/018-343.10.03: Развитие на индустриалните зони	
Продължителност / Фаза	2005-2006 / Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	13.500 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Този проект има за цел да подобри инфраструктурата на индустриалните зони, бизнес паркове и райони, както и да създаде ефикасни условия за привличане на нови инвестиции, увеличавайки потенциала за икономическо развитие. Това основно ще включи:

- Разработване на техническа и тръжна документация за избраните места;
- Подобряване на достъпа до индустриални райони;
- Развитие на съответна техническа инфраструктура за индустриални зони и области;
- Осигуряване на технически съоръжения за бизнеса;
- Формиране на основни условия за привличане на нови инвеститори и създаване на работни места;
- Осигуряване на надзор на строителните дейности в индустриалните зони.

Цел 12: Други програми

Няма

Извлечени поуки

Опитът от изпълнението на програма ФАР през предишни години и оценката на това изпълнение доведоха до извличането на редица поуки от общо естество. Тези поуки са представени в *Прегледа на междинната оценка за страната*, публикуван през м. март 2004 г., като препоръките, направени в рамките на доклада, се основават на ключовите извлечени поуки. Допълнително, Обобщеният доклад за оценка за страната от декември 2005 г. съдържа списък от препоръки, обсъдени с българските власти по време на Съвместния комитет за наблюдение (СКН) през декември 2005 г. в София.

По направените препоръки е съгласувано следното:

П1: Структурите, отговорни за изпълнението на проектите за строителство (ИА "Пътища" и Министерството на регионалното развитие и благоустройството) трябва да възложат на външни изпълнители актуализиране на техническите проекти, разработени като част от предстоящите проекти по ФАР, веднага след като стане известно, че те са включени във Финансовото предложение на ЕК за следващата годишна програма. Аналогично при необходимост от отчуждаване на земя за целите на проектите по ФАР съответните процедури следва да стартират на този етап, а не да се изчаква подписването на Финансовото споразумение.

Препоръката се отнася до всички изпълнителни агенции и звена за изпълнение на проекти, отговорни за проектите за строителство.

По някои проекти от финансовите споразумения за 2004 г. и 2005 г. са инициирани подобрения в тази насока чрез ефикасното използване на средства, осигурени от Инструмента за подготовка на проекти (PPF).

П2: ЦЗФД, съвместно с българските бенефициенти, трябва да осигурят договорянето на доставката на офис оборудване за офиса на постоянния туининг съветник преди неговото/нейното пристигане.

ЦЗФД е подготвило и разпространило подробни инструкции до всички бенефициенти на туининг проекти.

П3: Грантовите схеми по ФАР в областта на Икономическото и социално сближаване, които вероятно ще се изпълняват след приемането на България в ЕС, трябва да бъдат стриктно и редовно наблюдавани с цел, да се гарантира, че усвояването на отпуснатите средства няма да бъде застрашено от наличието на подобни мерки, финансирани по Структурните фондове.

Мерките, финансирани по Структурните фондове, ще стартират веднага след присъединяването, но изпълнението на първите грантови схеми, финансирани от Структурните фондове, ще започне не по-рано от 2008 г. Това ще ограничи рискът от припокриване с грантовите схеми, финансирани по ФАР програми 2004 и 2005. Необходимо е да се отбележи, че препоръката е особено релевантна по отношение на програмирането по ФАР 2006 и е взета предвид в тази връзка.

П4: Координацията на средствата, получавани по програма ФАР и по други донорски програми, които не се финансират от ЕС, трябва да се осъществява под контрола на

дирекция „Управление на средствата от Европейския съюз” в Министерство на финансите.

Предложените междуременно промени в системата се очаква да допринесат за подобряване на координацията в рамките на българската администрация.

П5: Ролята и обхвата на действие на Секторните подкомитети за наблюдение (СПКН) по ФАР трябва да бъдат засилени и насочени към разрешаване на специфични проблеми в сектора, както и към формулирането и приемането на корективни действия.

Туининг проектът на дирекция „Управление на средствата от Европейския съюз” по мониторинг и оценка има за цел да ревизира формите на мониторинговите доклади и да предложи промени в тях, които да ги направят по-полезни за всички заинтересовани страни.

В допълнение, решението да се провеждат срещи на СКН на всеки 6 месеца, позволява своевременна реакция по отношение на проблеми, идентифицирани на заседанията на СПКН. В случаите, когато са необходими спешни действия, е постигнато споразумение за писмени процедури за препоръка от СКН/СПКН.

П6: Структурите, отговорни за управление на грантовите схеми, трябва да предприемат стъпки за подобряване наблюдението на ефективността на проектите и за интегриране на извлечените поуки в процеса на разработване на бъдещите схеми (особено от гледна точка на тяхното изпълнение в рамките на Структурните фондове).

Система за наблюдение съществува и се прилага с активното участие на регионалните структури на звената за изпълнение на проекти и на Изпълнителните агенции. Задълженията и отговорностите на различните институции са описани в Меморандуми за разбирателство и са формализирани във вътрешните правила и процедури за оперативен и финансов мониторинг. В отделни случаи са създадени Информационни системи за мониторинг.

Делегацията на ЕК в България е договорила с независим оценител мониторинга и оценката на грантовите схеми, финансирани по ФМ 2003 и 2004 на базата на извадка от проекти, и ще предостави резултатите от оценката на българската страна.

П7: Необходима е формална структура, която да упражнява контрол на качеството на проектите фишове в процеса на програмиране.

На нивото на българските власти съществува формална структура за контрол на качеството, която функционира съгласно по следния механизъм:

1. Секторните координатори осъществяват предварителна оценка на проектите фишове;
2. Експертите от програмните сектори в отдел “Координация на програми и проекти”, дирекция „УСЕС” контролират и оценяват качеството на ПФ;
3. Организируют се работни срещи със Секторните координатори;
4. Сред потенциалните бенефициенти се разпространяват насоки и указания.

ЕК потвърди, че контролът на качеството се осъществява по следната методология:

1. Етап 1 – Предварителна оценка на Логическата матрица,

2. Етап 2 – Детайлна оценка на проектните фишове,
3. Етап 3 – Прецизна корекция на проектните фишове.
4. Етап 4 – Вътрешни консултации в рамките на ЕК.

П8: Министерството на финансите трябва да осигури възможност пропуски, идентифицирани по отношение на покриването от страна на България на изискванията на правото на ЕС, да бъдат преодолени чрез инструменти, които могат да бъдат използвани незабавно, като например Неразпределения пакет за институционално изграждане по програма ФАР 2005 (НПИИ).

Използването на НПИИ за 2004 г. и 2005г. беше ускорено с цел да се отговори своевременно на все още съществуващите нужди. При наличие на по-спешни нужди, финансова помощ се осигурява чрез ежегодно одобрявания План на Съвета за Европейска интеграция, както и чрез проекти, финансирани от националния бюджет.

П9: Дирекция „Управление на средствата от Европейския съюз” в Министерството на финансите трябва да разработи програма за обучение на нови бенефициенти по програма ФАР, с която да ги подпомогне в процеса на подготовка и изпълнение на проекти.

Обучения в тази връзка са проведени през 2006 г. В допълнение Службите на Националния координатор на помощта са предоставили на всички бенефициенти по проекти подробна информация за:

1. Документите и ръководствата за програмиране и изпълнение по ФАР;
2. Съществуващите възможности за обучение, свързано с управление на проекти, провеждано от Института по публична администрация и европейска интеграция, както и от други обучаващи организации.

Със същата цел ДЕК осъществява внимателно наблюдение на изпълнението на проектите посредством провеждането на месечни срещи, а българските власти предоставиха на Комисията в началото на годината актуализирани графици за договаряне по проектите по 2004 и 2005. Това позволява ранното идентифициране на рискове от забавянния и предприемането на необходимите корективни действия. Извлечени и взети предвид при разработването на отделните проекти са и по-специфични поуки, свързани с отделните сектори.

Общи програмни условия

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави на Комисията доказателства, че са предприети необходимите мерки за обезпечаване с адекватни ресурси и персонал на Националния фонд, ЦЗФД, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, другите Изпълнителни агенции и Звената за управление на проекти, участващи в изпълнението на настоящата програма.

Преди подписването на Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да

потвърди наличието на националното съфинансиране, посочено във всеки проектен фиш и начините за комбиниране на финансирането по ФАР и националното съфинансиране при договаряне на проектите.

Всеки проект, включващ доставка на оборудване и строителство, изисква национално съфинансиране, както е посочено в съответния проектен фиш. В допълнение, всички оперативни и текущи разходи, както и разходите по поддръжка на оборудването, ще се осигуряват от крайните бенефициенти.

В случай, че общата стойност на оборудването или на строителните работи се окаже по-малка от предвидената в проектния фиш, стойността на подкрепата по ФАР ще бъде намалена, за да се запази съотношението на средствата по ФАР и националното съфинансиране, заложено във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от стойността, предвидена във фиша, необходимите допълнителни средства ще бъдат предоставени за сметка на допълнително национално съфинансиране.

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави доказателства на Комисията, че са подготвени проекти на туининг договори, задания и технически спецификации, което да позволи незабавно стартиране на проектите.

За всички проекти, които се изпълняват частично или изцяло чрез туининг, проект на туининг договор трябва да бъде представен за одобрение от Делегацията на ЕК в рамките на три месеца от нотификацията за избор на туининг партньор. Ако в рамките на този период не бъде предоставен такъв проект на туининг договор, Комисията може да циркулира отново проекта сред страните-членки за избор на нов туининг партньор, да обяви търг за техническа помощ или да прекрати неговото изпълнение.

Проектите, които се изпълняват чрез туининг или туининг-лайт изискват пълна ангажираност и участие на висшия ръководен състав на институцията-бенефициент. Освен предоставянето на необходимите човешки и други ресурси на туининг партньора, с цел осигуряване на ефективната му работа, висшият ръководен състав трябва да участва пълноценно в целия процес на разработване и осъществяване на политиките и институционалните промени, необходими за постигане целите на проекта.

По отношение на проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор на помощта трябва да осигури ефективни механизми за сътрудничество и координация между тези министерства или агенции. Националният координатор на помощта ще извършва цялостен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на посочените проекти най-малко на всеки три месеца от датата на подписване на Финансовото споразумение, до крайната дата за сключване на договорите по проектите.

В случай, че този преглед покаже, че към първото тримесечие на последната година за контракуване (2008, освен ако не е посочено друго) съществува значителен риск даден проект или проектен компонент да не бъде договорен, Комисията си запазва правото да предприеме корективни действия, включително при необходимост - реалокация на

средствата за други цели или анулиране на проектите или на съответните им компоненти.

По-подробни условия, специфични за отделните проекти, са описани във всеки проектен фиш.

2. Бюджет

2.1. Бюджетна таблица за 2006

№.	ЦЕЛ	ФАР финансиране			Съ-финансиране		ОБЩО
		Институционално изграждане	Инвестиции	Общо ФАР (в €М)	Други източници (**)	Национални средства (*)	
01	Политически критерии	2.850	14.657	17.507		4.887	22.394
02	Вътрешен пазар и икономически критерии	1.795	4.523	6.318		1.508	7.826
03	Земеделие	0.550	11.030	11.580		3.677	15.257
04	Транспорт	0.405	0.795	1.200		0.400	1.600
05	Заетост, социална политика и образование	1.000	0.375	1.375		0.125	1.500
07	Околна среда	1.400	8.070	9.470		2.690	12.160
08	Правосъдие и вътрешни работи	4.250	31.045	35.295		10.350	45.645
09	Митници и финанси	3.800	13.079	16.879		4.361	21.240
10	Административна реформа и капацитет	7.500	0.525	8.025		0.175	8.200
11	Икономическо и социално сближаване	4.225	28.680	32.905		10.685	43.590
	ОБЩО	27.775	112.779	140.554	0	38.858	179.412

(Разпределението на сумите между бюджетните линии е индикативно в рамките на чл. 5 на Меморандума за разбирателство за създаване на НФ)

(*) Принос от национални, регионални, местни, общински власти, заеми от финансови институции на обществени институции, средства от публични предприятия

(**) частни фондове, заеми от финансови институции за частни лица

2.2. Принципи на съ-финансирането

В съответствие с Насоките за изпълнение на програма ФАР, всички инвестиционни проекти по ФАР, трябва да получат съфинансиране от националния бюджет.

Подкрепата от Общността може да възлиза на максимум 75 % от общите допустими обществени разходи. Данъците не са елемент, допустим за съфинансиране.

Съ-финансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от страната-бенефициент, която поема определени разходи, оперативни и за инфраструктура, както и по отношение на финансиране на човешките и други ресурси, необходими за ефективното усвояване на средствата по ФАР.

3. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ АГЕНЦИИ

Изпълнителните агенции ще отговарят за под-програмите, както следва:

Централното звено за финансиране и договаряне към Министерство на финансите ще бъде Изпълнителна агенция за всички програми и под-проекти с изключение на проектите: BG 2006/018–343.01.01, BG 2006/018–343.05.01 и BG 2006/018–343.10.01, за които Изпълнителна агенция е Министерство на труда и социалната политика; BG 2006/018 – 343.02.02, за която Изпълнителна агенция е Министерство на икономиката и енергетиката и BG 2006/018–343.10.02 и BG 2006/018–343.10.03, за които Изпълнителна агенция е Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

4. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

4.1. Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва разпоредбите на чл.53 (1) б (втора алтернатива) от Финансовия регламент¹². Страната-бенефициент ще гарантира, че всички условия, посочени в чл. 164 (1) (а) - (е) на Финансовия регламент, се спазват през цялото време.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции, предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999¹³, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварителен контрол от страна на Комисията.

4.2. Общи правила за провеждане на Тръжни процедури

Тръжните процедури се провеждат в съответствие с разпоредбите на Част 2, Раздел IV на Финансовия регламент и Глава 3 от Част 2, Раздел III от неговите Правила за приложение¹⁴, както и Правилата и процедурите за договори за услуги, доставки и строителство, финансирани от общия бюджет на Европейските общности за целите на сътрудничеството с трети страни, приети от Комисията на 24 януари (C(2006)117).

¹² Регламент на Съвета (ЕК, Евратом) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр. 1

¹³ Регламент на Съвета (ЕК) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

¹⁴ Регламент на Комисията (ЕК, Евратом) 2342/2002 от 23 декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; стр. 1 изменен с Регламент на Комисията (ЕК, ЕВРАТОМ) 1261/2005 от 20 юли 2005. OJ L 201 от 2 август 2005. стр. 3

Договарящите органи трябва да използват процедурните насоки и стандартните формуляри и модели, които съдействат за прилагане на горепосочените правила и са част от “Практическото ръководство за договорните процедури при външните дейности на ЕК” (PRAG), както са публикувани на интернет-страницата на EuropeAid¹⁵ към датата на старта на съответната тръжна процедура.

4.3. Принципи на тръжни процедури за Грантови схеми

Точните правила за изпълнение на грантовите схеми ще бъдат определени в съответните проектни фишове, при спазване на следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при изпълнението на схемите и отпускането на грантовете, ще следват тръжните правила за Външна помощ. По-специално, ще бъде отделено необходимото внимание на процеса на избор на проекти. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с разпоредбите на глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Преди да приключи акредитацията по Разширената децентрализация на изпълнение, ще се изисква предварителното одобрение на Делегацията на Европейската комисия в България.

Съответният Ръководител програма, по която се финансира грантова схема, трябва да запази своята отговорност по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. По-специално, Ръководителят програма трябва официално да одобри поканата за предложения, формите за кандидатстване, критериите за оценка, както и процеса на избор на проекти и резултатите от него. Ръководителят програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол, които остават под негово разпореждане и отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя програма и предоставено на подходящи органи на секторно или регионално ниво.

Изпълнението на определени проекти чрез извършване на строителни дейности, доставки и услуги, които се възлагат на под-изпълнители от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, се подчинява на тръжните правила за Външна помощ към момента на изпълнение. След положителна оценка за капацитета на Изпълнителната агенция да осъществява ефикасно оперативна и финансово управление на схемите¹⁶, Делегацията на Европейската комисия може да реши да се откаже от предварителното одобрение на възлагането на дейности на под-изпълнители от страна на крайните бенефициенти по индивидуалните грантове. Подробните правила, определящи ролята на Делегацията в горепосочения етап на под-договаряне на средствата, ще се конкретизират по подходящ начин чрез размяна на официална кореспонденция между Делегацията и националните органи, след извършването на гореспоменатата оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е под 50 000 или над 2 000 000 евро. Тази по-долна граница може да бъде отменена в резултат от гореспоменатата оценка на капацитета на Изпълнителната агенция, която да даде гаранции за добро финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на неправителствени организации.

¹⁵ Текущ адрес: http://ec.europa.eu/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

¹⁶ Вж. Секция 11 и анекс 4 от Ръководството за програмиране по Програма ФАР за 2004

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще влязат в сила от датата на подписване на грантовите договори от съответния Ръководител програма. Проектите трябва да бъдат напълно приключени преди изтичане на крайните срокове за изпълнение на договорите по съответното Финансово споразумение.

4.4. Принципи за изпълнение на туининг проекти

Туининг проектите са структурирани под формата на грантов договор (туининг договор), по силата на който администрацията на избраната страна-членка се съгласява да предостави исканата експертиза в сферата на публичния сектор (включително дългосрочното изпращане на служител на тази администрация, със задача да консултира на пълен работен ден администрацията на страната-бенефициент в качеството си на постоянен туининг-съветник) срещу възстановяване на направените за целта разходи. Този туининг договор съответства на разпоредбите на чл. 27 на Финансовия регламент и на Част 1, Раздел VI за грантовете на Финансовия регламент и Правилата за неговото прилагане.

В допълнение към разпоредбите на член 160, параграф 1 на горепосочените Правила за прилагане, договарящият орган трябва да използва правилата и процедурите, заложи в редовно актуализираното Туининг ръководство (което включва система от фиксирани ставки и стойности, на базата на които се възстановяват разходите за предоставената експертиза в сферата на публичния сектор от администрацията на избраната страна-членка за стартиране, избор, изпълнение и приключване на туининг проектите.

Туининг ръководството може да бъде намерено на интернет-страницата на ГД “Разширяване” на следния Интернет- адрес:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/twinning/index.htm>

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА

5.1. Управление на проектите

5.1.1. Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) носи пълната отговорност за програмирането и мониторинга на изпълнението на програмите ФАР.

Националният ръководител (НР) и НКП носят съвместна отговорност за осъществяване на координацията между ФАР, ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

НР и Ръководителите програми (РП) трябва да гарантират, че програмите се изпълняват в съответствие с процедурите, заложи в указанията на Комисията. Също така, те трябва да следят всички необходими договори за изпълнението на Финансовото споразумение да се възлагат в съответствие с процедурите и стандартните документи за Външна помощ в сила по време на изпълнението на проектите, както и да се спазват правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2. Размери на проектите

Всички проекти са на стойност най-малко 2 000 000 евро. Въпреки това, в съответствие с Ръководството за изпълнение на програма ФАР, някои специфични цели могат да изискват проекти на по-ниска стойност, такива като:

- а) проекти, фокусирани главно върху институционално изграждане, при които участващото българско министерство/агенция притежават ограничен капацитет и не могат да усвои сума, възлизаща на 2 000 000 евро;
- б) проекти, съставляващи част от по-голям многогодишен проект, при които общата стойност на многогодишния проект е по-голяма от 2 000 000 евро;
- с) проекти, които се считат за много релевантни даже ако обичайният финансов праг не е формално достигнат.

5.1.3. Краен срок за сключване и изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

- (1) Всички договори трябва да бъдат сключени до 30 ноември 2008 г
- (2) Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2009 г.

При никакви обстоятелства периодът за договаряне на проектите, изпълнявани по настоящата програма, не може да надвишава три години, считано от датата на глобалния ангажимент (чл. 166 (2) FR). Бюджетни ангажименти, по които не са извършвани плащания в рамките на тригодишния период, считано от датата на поемане на ангажимента, следва да бъдат анулирани (чл. 77 (3) FR).

(3) В условията на действие на системата за децентрализирано изпълнение, пълното тържно досие трябва да бъде предоставено на Делегацията на ЕК за одобрение не по-късно от 6 месеца след подписване на Финансовото споразумение. В случай на неспазване на тези изисквания, страната-бенефициент ще информира Съвместния комитет за наблюдение, който може да препоръча прехвърляне на средства или тяхното анулиране съгласно чл. 5 на Меморандума за разбирателство на Национален фонд.

5.1.4. Оценка за въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка за въздействието върху околната среда, както е заложено в директивата за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)¹⁷, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако директивата за ОВОС не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс 1 или анекс 2 на директивата за ОВОС, прилагането на процедурата за ОВОС трябва да бъде документирано¹⁸.

¹⁷ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985, с измененията й.

¹⁸ в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш.

Ако съществува възможност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹⁹ оценка според член 6 на директивата за Хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с екологичното законодателство на Общността. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейското законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се извършва по всеки инвестиционен проект.

5.2. Финансово управление

5.2.1. Принципи и отговорности

Националният фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и носи отговорност за отчитане пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълната отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на съответната Програма.

Националният ръководител трябва да гарантира, че правилата, предписанията и процедурите по ФАР, отнасящи се до отчитане и финансово управление, се спазват и че е налице функционираща информационна система за отчетност на проектите.

Комисията ще преведе средства на Националния фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат преведени след подаване на искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния фонд в Централната банка или в гарантирана от Правителството банка. По принцип всички банкови сметки следва да носят лихва.

Според Чл. Чл. 3 & 4 от правилата за изпълнение на Финансовия регламент лихвите са собственост на Страната – бенефициент. Но Националният ръководител трябва да осигури действителното регистриране на лихвите изцяло към националния бюджет. Освен това, Националният ръководител ще осигурява редовна отчетност по отношение на лихвите чрез системата Персеус.

5.2.2. Плащания към Национален фонд

Първо плащане²⁰ до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво, ще бъде преведено на Националния фонд след подписване на Финансовото споразумение и споразуменията между Националния фонд и Изпълнителните агенции (ИА)/Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД). Националният

¹⁹ в Анекс „Опазване на околната среда” към съответния инвестиционен проектен фиш

²⁰ Представлява предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

ръководител също трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители на програма, както и описание на съществуващата система, наблягайки по-специално на потока от информация между Националния фонд и Изпълнителните агенции/ Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

Две допълнителни плащания²¹ ще бъдат извършени до 30% от средствата, които ще се управляват на местно ниво. Второто плащане ще стартира, когато 5% от общия отпуснат бюджет са вече разплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано когато 35% от целия бюджет са вече разплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет са вече разплатени и всички договори са сключени.

По изключение Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, които да показва, че предвиденият паричен поток за следващия период ще надхвърли този процент. В случаите, когато общата сума, депозирана в Националния фонд, Изпълнителните агенции и ЦЗФД превишава 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да позволи плащане, само ако Националният ръководител надлежно представи доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени с наличните средства.

5.2.3. Плащания от Национален фонд към Изпълнителна агенция

Националният фонд извършва плащания към Изпълнителните агенции, включително ЦЗФД в съответствие със споразуменията за изпълнение на проектите по програма ФАР чрез Изпълнителна агенция, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и ЦЗФД. Банкови сметки за под-програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция/ЦЗФД, отговорна за финансовото управление на съответната под-програма в съответствие с член 13 от Меморандума за разбирателство на НФ.

Доколкото програмата се изпълнява в условията на децентрализация, всяко споразумение за изпълнение на проектите по програма ФАР чрез Изпълнителна агенция трябва да бъде предварително одобрен от Европейската комисия. В случаите, когато Националният фонд сам по себе си е разплащателно тяло за ЦЗФД/ИА, няма да се извършва превод на средства от Националния фонд към ЦЗФД. Всяка от Изпълнителните агенции и ЦЗФД трябва да бъде управлявана от Ръководител програма /РП/, определен от Националния ръководител, след консултация с НКП. РП отговаря за всички операции, извършени от съответната ИА/ЦЗФД.

5.2.4. Плащания на Национален фонд за участие в програми и агенции на Общността

Няма

²¹ Представяват междинни плащания или подновяване на предварителното финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

5.2.5. Плащания в случаите на клаузи за задържане на средствата

По отношение на договорите, включващи задържащи клаузи (напр. задържане на средства за гаранционен период), Изпълнителната агенция носи пълната отговорност за управление на средствата до настъпване на датата за извършване на окончателно плащане, както и за гарантиране, че въпросните средства ще бъдат използвани само за плащания във връзка със задържащата клауза.

Изпълнителната агенция допълнително носи пълната отговорност спрямо изпълнителите по отношение на задълженията, свързани с клаузите за задържане на средства. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати обратно на Комисията.

5.2.6. Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от шестнадесет месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация за изразходваните средства, включваща както помощта по ФАР, така и националното съфинансиране и оценка на редовността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва към този етап да съответства на първоначалната сума по договорите, намален с удръжките и спестяванията, съгласувани с изпълнителя в процеса на изпълнение на договора. Това също трябва да съответства на направените плащания заедно с всички суми, заделени за изпълнение на задържащите клаузи.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд връща остатъка от сумата при подаването на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако предстоят плащания (с изключение на средства по клаузите за задържане на средства по договора), НФ трябва да обясни и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по клаузите за задържане и по предстоящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е извършен в съответствие с правилата на ЕС.

Резултатите от проверката на Комисията и нейните заключения относно това дали да се изключат разходи от финансирането, се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава относно плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки под внимание най-вече степента на несъответствие, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, претърпени от Общността.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, всички недопустими разходи се възстановяват, без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващите финансови компенсации, посочени по-долу.

Средствата ще се възстановяват или чрез директно връщане от Националния фонд, или чрез компенсации съгласно правилата на ЕС.

6. Мониторинг и оценка

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен комитет за наблюдение (СКН). Той включва Националния ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията. СКН провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани по ФАР, с цел оценка на напредъка в изпълнението им по отношение на постигане на целите, залегнали във Финансовите споразумения и Партньорство за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. СКН извършва преглед веднъж годишно на напредъка на всички програми, подкрепяни чрез пред-присъединителните инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които включват Националния координатор на помощта, Ръководителя програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията.

СПКН ще прави детайлен преглед на напредъка на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, групирани от СКН в подходящи сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на редовни мониторингови доклади, изготвяни от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представя препоръки по аспекти, свързани с управлението и формата на проектите и ще осигурява изпълнението на тези препоръки. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на междинни (централизирани или децентрализирани) и/или последващи оценки на програмата.

7. Равнопоставеност

Еднакви възможности и равенство на половете са основните принципи, застъпени в Договора, които са отразени в програмирането и изпълнението на помощта по ФАР.

8. Одит, финансов контрол, мерки против измамите, превантивни и корективни действия

8.1. Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията и Европейската сметна палата

Всички Финансови споразумения, както и всички, произтичащи от тях договори са обект на супервизия и финансов контрол от страна на Комисията (вкл. на Европейски офис за борба с измамите), както и на одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е приложима спрямо Изпълнителните агенции на страната-бенефициент, контролът включва мерки от страна на Делегацията като предварителна проверка на търговете и договарянето в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да извърши проверки и инспекции на място съгласно процедурите, предвидени в Регламент 2185/96²² на Общността (Евроатом, ЕС).

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

Без с това да се намаляват отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС²³, сметките и операциите на Националния фонд и, където е приложимо, на Централното звено за финансиране и договаряне, както и на всички съответни Изпълнителни агенции, могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия или от външни одитори, наети от Комисията.

8.2. Задължения на страната-бенефициент

8.2.1. Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата по ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта, съответстваща на приетите основни принципи и стандарти. Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовия регламент и в частност да осигурява по адекватен начин коректност, редовност и допустимост на исканията за подкрепа от Общността.

Системата за управление и контрол на страната-бенефициент трябва да осигурява в достатъчна степен проследяване на одитната пътека, както е посочено в чл. 7 (2) на регламент на Комисията 438/2001²⁴.

Компетентните национални органи за финансов контрол ще провеждат съответстващ финансов контрол на всички институции, участващи в изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите от неговото провеждане и препоръките от проведения одит, както и на предприетите мерки в резултат на препоръките от минали одити. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

8.2.2. Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва да вземе необходимите мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни²⁵ практики във всеки етап на

²² Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 2185/96 от 11. ноември 1996, OJ L 292; 15.11.1996; стр. 2

²³ както се посочва в Общите условия, свързани с Финансовия меморандум, приложен към Рмковото споразумение

²⁴ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 438/2001 от 2 март 2001, OJ L 63; 3.3.2001, стр.21

²⁵ Активна корупция означава умишлено действие на този, който обещава или дава, директно или чрез посредник, предимство от всякакъв вид за себе си или за трета страна, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции, като официално лице, по начин, който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

тръжната процедура или процедурата по сключване на договорите, както и по време на изпълнение на съответните договори.

Властите на страната – бенефициент, вкл. служителите, отговорни за изпълнение на програмата, ще предприемат всички необходими предпазни мерки с цел избягване на какъвто и да е риск или на конфликт на интереси и ще информират незабавно Комисията за всеки възникнал конфликт на интереси или за всяка ситуация, която би могла да доведе до възникването на такъв конфликт.

8.2.3. Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и действителни случаи на измами и нередности, контролирани от страната или от Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на контролен и отчетен механизъм, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94²⁶.

Конкретно, всички предполагаеми или действителни случаи на измами²⁷ и нередности²⁸, както и всички свързани с тях мерки, предприети от съответната държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията незабавно. В случай, че няма предполагаеми или действителни случаи на измами или нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции, изисквани за всяка отделна нередност. Корекциите, направени от страната-бенефициент, трябва да включват прекратяване на цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността, освободени по

Пасивна корупция означава умишлено действие на длъжностно лице, което директно или чрез посредник, изисква или получава предимства от всякакъв вид за себе си или трета страна, или приема обещание за такова предимство, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции като официално лице, по начин, който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

²⁶ Регламент на Комисията (ЕС) 1681/94 от 11. юли 1994; 12.7.94; стр. 43

²⁷ Измама означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея, или от нейно име, бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

²⁸ Нередност означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством нецелесъобразни разходи. Терминът “Европейско законодателство” в този контекст ще означава целостта от общи правила валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

този начин, могат да се използват отново от НФ за целите на програмата във връзка с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

8.3. Възстановяване на средства в случай на нередности и измами

Всяко доказано нарушение или измама, разкрити по време на изпълнението на програмата или в резултат на одит води до възстановяване на средствата от Комисията.

Ако, след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

(а) страната бенефициент не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или

(б) изпълнението на даден проект не обосновава част или цялата предоставена за него помощ или

(в) са налице сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения

Комисията може да спре по-нататъшни плащания по програмата и, обосновавайки причините, да поиска от страната-бенефициент да представи коментари и при необходимост да извърши съответните корективни действия в рамките на определен период от време.

Ако не се стигне до съгласие в определения от Комисията срок и ако необходимите корекции не са налице, Комисията може, вземайки предвид коментарите, представени от страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

(а) намали или спре плащанията по въпросната програма, или

(б) извърши необходимите финансови корекции, като преустанови цялата или част от помощта, предоставена по програмата.

При вземане на решение за сумата на корекцията, Комисията ще се ръководи от принципа на пропорционалност, вида на нарушението и степента и финансовите последици на разкритите нарушения в системите за управление или контрол на страната-бенефициент.

При липса на решение по точка (а) или (б), следващите плащания по програмата незабавно ще бъдат възстановени.

Националният ръководител ще осигури възстановяване на всички неусвоени или грешно разплатени суми в срок до 60 календарни дни от датата на уведомяване. Ако той не възстанови дължимите на Комисията суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

Лихви по дължимите суми за закъснели плащания ще се начисляват върху невъзстановените суми в съответствие с Финансовия регламент.

9. Прозрачност и публичност

Съответният Ръководител Програма носи отговорност за предприемането на всички необходими мерки за осигуряване на публичност на всички дейности, финансирани по

програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и Публичност”.

10. Специални условия

В случай, че поетите ангажменти не са изпълнени по причини, произтичащи от страна на българското правителство, Европейската комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я отмени изцяло или отчасти и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели, съответстващи на целите на програма ФАР.

